A'

TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG

ENGEDELMÉVEL.

Nro. 31.

Költ Bétsben, Sz. György Havának. Áprilisnek 18-dik napján 1800-dik Esztendőben.

Béts.

Tegnap egy Kurír érkezett ide Olasz Országból azzal a' jó hírrel, hogy minekutánna Melas Vezérünk Aquiból egyenesen Savonának (a' Közép-tenger partján fekszik) indította vólna April. 5-dik és 6-dik napjain az Armádiáját: szerentsésen el zárta a' Fr—ákat, kik Génuában, Gaviban 's egyéb helyeken vóltak. (Aqui, Savona, Génua, 's Gavi, meg vannak a' Mappán.)

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

F. M. L. Mitrovſzkynak kellett vólna vezetni a' Savóna ellen rendelt Seregoſztályunkat: de megbetegedett; minekokáért Melas Vezérünk, Gróf Pálffy Miklós Generálisra bízta azon Korpus' kórmányozását. Ezen Ifjú Vezér, ki a' Nemes Magyar Insurrectiónál Oſztályos-Vezérséget viselt, és második ſzülött Fia a' Magyar Orſzági F. Udvari Cancellária' Fő-Cancelláriussának, 7 erős hegyi sántzokból verte ki az ellenséget, 's Savonát körül fogta. Nyert 23 ágyúkat, és fogott 31 Tiſzteket, kik között egy Brigadíros Generális vagyon. A' Splényi és Reiſzky gyalog Reg—jei jelesen meg-külömböztették magokat.

Ő Felsége méltóztatott a' Méſzáros Magyar Lovas Regementjéből, Nagy Vitéz Nordmann Oberstlieutenántot, Obersterré tenni által a' La Tour Dragonyos Regementjében: az Albert Vasas Regementjében eddig Kapitányságot viselt Bodó Urat pedig Májorrá nevezni ugyan abban a' Regementben.

Velentzébe, Mártz. 30-dik estvéjén érkezett Bétsből Mária Anna Fő-Hertzeg-Aſzſzony, II-dik Ferentz Királyunknak testvér húga, és a' Prágai Sz. György Rendjén lévő Szerzetnek Fejedelem-Aſzſzonya. Mindjárt más nap, délelőtti 11 óra tájban, által ment a' Fő-Hertzeg-Aſzſzony, S. Giorgio Maggiore (Nagyobb Sz. György) Szigetébe, hogy tiſzteletet tegyen VII-dik Pius Pápának; ki is mihelyt hírül vette a' Fő-Hertzegaſzſzonynak hozzá lett közelítését: mindjárt eleibe ment, de alig érhete Ő Szentsége az ajtóhoz,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

midőn bé lépett a' Fejedelem-Aſzſzony, 's térdre borúlván a' Sz. Atya előtt, meg-tsókolta a' lábát, bár mint igyekezett is Ő Szentsége, ezen méjj tiſztelet-tételt ellenzeni. Ezután bé vezeté a' Sz. Atya a' Fejedelem-Aſzſzonyt, 's vele egy óránál tovább múlatott. Onnét, a' leg idősebb Cardinális Albáninak ment látogatására a' Fő-Hertzegaſzſzony.

Április' 1-sö napján, reggeli 10 óra tájban, pompás hajókon meg-indúlt a' Sz. Atya, némely Papi Rendekkel és Udvari Tiſztekkel a' Sz. Lőrintz Klastromához, melyben vólt ſzállva a' Fő-Hertzeg-aſzſzony. Ezen fényes hajók közzül az elsőt Pápai kettős Kereſzt tzímerézte, melynek a' Tartója benn vólt a' hajóban Ő Szentségének némelly Kamarássival egygyütt. A' másódik hajóban, mellyet különösen a' Pápai tzímer ékesített, ült maga Ő Szentsége, a' Fő Udvár-Mestere és Fő Kamarássa' társaságában; a' harmádik hajóban vóltak a' Sz. Atya' Czeremóniáriussa és egynehányan a' kotzperdes és kalapos Kamarássai közzül. Ezeket még több hajók is kíſérték, némelly más Udvari Tiſztjeivel és Tseléd-jeivel Ő Sz—gének.

Minden útſzák, a' mellyeken által hajókázott Ő Sz—ge, rakva vóltak nagy sokasággal.

El érkezvén VII-dik Pius a' Sz. Lőrintz Klastromához, nagy alázatossággal fogadódott a' térden állott Papság által, midőn pedig bé ment Ő Szentsége a' Klastromba, mindjárt eleibe sietett a' Fő-Hertzeg-Aſzſzony, és egéſz ájtatossággal térdre borúlván előtte, meg tette a' ſzokott tiſztelétet. Ezután egynehány gráditsokon

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

fel lépvén bé vezeté a' Sz. Atyát a' maga ſzobájába, a' honnan hoſzſzas beſzélgetés után, egy más ſzobába ment által Pápa Ő Sz—ge, a' hol Trónus vólt fel állítva, és oda, mind Szerzetesek, mind más Személlyek bé botsátódtak lábtsókolásra.

Végbe menvén ezen czeremónia, bé ment Ő Sz—ge a' Templomba, 's onnét egyenesen viſzſza tért a' Sz. György' Szigetébe.

Hadi Környülállások.

(Külföldi Újságok ſzerént)

1. Német Birodalmiak.

Mannheimból Apr. 7-dikén: — „A' Frankenthali tsatornából viſzſza kezdték a' napokban ſzállítani a' Fr—ák hajójikat, mellyeknek egy réſze, híd-kéſzítéshez való vólt: de gátolódván ezen ſzándékjokban a' Cs. K. Katonaság' ágyúzása által, fenyegetödztek, hogy ha a' Cs. K. Katonság meg nem ſzünik a' tüzeléstől: úgy ök is ágyúzni foguak ezen Városra, a' minthogy valósággal kezdtek is ma reggel. Viſzſza ágyúzott innét reájok a' Cs. K. Katonaság is. Nem sok házban esett kár, mivel éppen itt lévén Gen. Gróf Sztáray,, egygyesség lett tsak hamar a' két Fél között, az ágyúzásnak félbeſzakaſztása eránt.

A' Palatinátusi Válaſztó-Hertzeg, minden 18 és 30 eſztendök között lévö fegyvertfogható Ferjfiakat, tsupán a' Papokat, Tanítókat, és némely más Személlyeket ki-véve, hathatósan fel-kívánt a' Haza mellett való fegyverfogásra.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

2. Olaſz Orſzágiak.

Livornónál, a' Cs. K. Sereg' bal ſzárnyának nevelődött az ereje: minthogy hathatós védelmet kívánnak a' mostanság hajókon oda ſzállítódott drága portékák, úgymint a' mellyek, ötven millió forintokra betsülődnek.

Máltából a' leg újjabb Tudósítások azt írják, hogy az ott lévő frantzia Komendánsa Lavaletta Várának, 15 napi fegyvernyugvást kért olly ajánlással; hogy ha azon idő-közben segítsége nem érkezik: által adja az Erősséget.

3.) Nagy Britanniaiak.

Ismét nyomos tárgyú frantzia Leveleket fogtak el az Anglusok, mint a' Morning Chronikle nevezetű Londoni Újság írta Mártz. 17-dikén, mely Levelekből, azt vette éſzre az Angliai Ministériom: hogy a' Fr—ák, Napnyúgoti India ellen verik a' kéſzülőt: melyre nézve a' hajókra ſzállítandó Anglus Katonaságnak egy réſze, alig ha Jamaika' Szigetébe nem fog küldődni. — Már Mártz. 17-dik és 19-dik napjain, hajókra ſzállítódott vólt egy réſz Anglus Katonaság, a' Portsmouthi és Doveri Kikötőhelyekben.

Az Irrlandiai Parlamentomnak Mártz. 13-dikán tartott Ülésében, azt sürgette Parnell nevű Tag, hogy jó vólna, Király Ő Felsége által egy új Parlamentomot hivattatni öſzſze a' mostani helyett: minekelőtte végképpen el dűlne Irrlandia' és Nagy Britannia egygyesíttetésének fenn forgó dolga. Sok vetélkedésekre ſzolgál-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

tatott alkalmatosságot Parnell' sürgetése, úgy hogy egéſzſzen éjfelutánni négy óráig nyúlt az Ülés. Utóljára voksra kelt vala a' dolog, és 104 helybe-hagyói találkoztak annak, de 230 ellenzői: minekokáért semmi se' is lett belőle.

Tyrone nevezetü Grófságból, az Irrlandia és Nagy Britannia egygyesíttetésének ellenzői, negyven ezer Személlyekre nevelték fel a' magok Felekezetjek' ſzámát, 's mind a' negyvenezeren alá írták magokat az Orſzág-gyüléshez útasított jelentésnek.

4. Török Birodalmiak.

A' Nagy-Vezér, Egyiptomnak Fő-Városában Cairoban tartózkodik, az újjabb Tudósítások ſzerént; és már fel is oſztotta egéſz Egyiptomot négy ſzakaſzokra, mellyek közzül mindenik, egy egy Basa' kórmányozása alatt vagyon. — A' Frantziáknak Egyiptomból Frantzia Orſzágba való el-ſzállítása végett, Konſtántzinápolytól 30; Smirna partjaitól 15; és más ſzomſzéd Szigetektől is 15 ſzállító-hajók indítódtak el Egyiptomnak Alexándriai rév-partja felé: és ezen hatvan hajóknak kísérésére, hat hadi-hajók, úgymint 4 Fregátok és két Karravellek is indúltak el Konſtántzinápoly alól Alexándriához.

A' millyen örömöt okozott Konſtántzinápolyban, az Egyiptom' viſzſza-nyeréséről való officiális hír-vétel; 's okozhatott egyſzersmind Pasman Oglunak is minden Tudósítások ſzerént való tsendesedése: úgy más réſzről, kedvetlenségire vagynak a' Nagy-Úrnak, hogy Ruméliá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

ban és Bulgáriában, némelly rabló pártosok, zabolátlan vadsággal háborgatják a' köz-tsendességet.

Ruméliában, egy kaſzſzált (hívatalából kitétetett) Bostangi Baschi, nagy ſzámú Zsiványtsoportot ſzedvén fel maga mellé, Drinápoly vidékén haramiáskodik, és mostanság egy Burghos nevezetű nagy Mező-várost fel is gyújtott, hogy az ottani nevezetes fábrikákat, annál könnyebben ki-rabolhassa.

Bulgáriában, a' néhai Tatár Kámoknak egy maradéka, olly erővel dühösködik, hogy az ellene rendelt Silistriai Basa se' mehet vele semmire, a' Schumnai, Praradi-i, és Rustschuki Ajan-okkal egyetemben. A' Török Csáſzár, minden törvényes óltalmon kivül való, és akárki által úton útfélen meg-ölettethető Személynek hirdettette már ki ezen Tatár Hertzeget, a' mint híre is futamodott nem régiben, hogy egy viadal után, melly Razgrádnál történt, a' mint ſzaladt vólna, saját emberei által, meg-ölettetett, de azután tudódott ki, hogy a' meg-ölettett Személynek nagy hasonlatossága vólt ugyan a' pártos Hertzeghez: de az tsak egy tsekély ember vólt az ő követői közzül. Az újjabb Tudósítások ſzerént, új próbábetelekhez kéſzítette magát ezen pártos, ezerötſzázad magával, Tirnova és Selvia között.

5.) Frantzia Orſzágiak.

A' hadfolytatás czéljául, a' Frantziák' javát és a' Világ' tsendességét tette Buonaparte Lucián, az első Consul' Öttse, most Belső dol-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

gokra ügyelö Minister, a' Nemzethez intézett Hirdetménnyében: de ezen állításra, azt jegyzik meg a' Jakobínusok, hogy haſzontalan dolog már most olly nagy költekezéssel kéſzíteni hadakozáshoz magát az elsö Consulnak: a' midön semmit egyebet Frantzia Orſzág' ellenségei nem kívánnak; hanem hogy adódjék viſzſza-nékiek, a' mi eröſzakosan el vevödött tölök.

Hogy a' hadfolytatás terhét, békességes türéssel 's nyúgodt ſzívvel hordozza a' nép: ſzükséges eſzköznek ítélte e' végre Minister Buonaparte Lucián, a' Békességgel való biztatást, 's a' mézes mázos beſzédekkel való unſzolásokat. Így írt ugyan is a' többek-között, a' Respublika' Oſztállyainak helybéli Kórmányozóihoz botsátott Útasításában: „Ha a' Békesség ſzavának éppen az a' foganatja vagyon most, mint vólt máſzſzor a' gilljotínnak: miért ne élnénk inkább ezzel az új eſzközzel, a' melly minékünk nagyobb tsendességet és bátorságot ſzerez? — Igyekezzenek tehát Prefektus Uraimék kegyelmetek, mindent a' mi terhesnek látſzik a' nép előtt, ſzelíderden hangzó ki fejezésekkel eleibe adni; adják K—etek értésekre azoknak, kiknek siralmat okozott a' Revolútzió; hogy az ő inségjeknek közepette azért emelkedett fel a' mostani Kórmányſzék, hogy meg-vígaſztalja öket, el háríttsa az ő további meg-ſzomoríttatássoknak okait, 's viſzſza-ſzerezze a' mit még nem lehetetlen viſzſza-ſzerezni. Emlékeztessék K—etek újra is azokat, kikre ez újjabb időkben mosolygó ortzával fordúlt a' ſzerentse: hogy az ő véletlen ſzármazású bövölködésseket, tsak a' jóltévöség nemesítheti meg."

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

Generális Lefevre is, illy hódító ki-fejezésekkel buzdította fegyverfogásra az Ifjúságot: „Siessetek Ifjak! győzedelem' fiaivá lenni: nem soká leſzſz már benne módotok, hogy azokká lehessetek; most van még ideje, az utólsó borostyánkoſzorúk' nyerésének."

Sok Ifjak azért határozták magokat olly könnyen, a' Buonaparte' záſzlója alatt való ſzolgálat vevésre: mivel olly bíztatást vettek, hogy nem úgy fognak ők nézödni mint más reguláris Katonak, hanem magok ſzabadságában fog állani, az első Consul' társaságában oda hagyni a' Sereget: de olly hinárba kerítették ők magokat, midőn el mentek ezen biztatáson, a' melyből nem egy könnyen hatolhatnak ki: mert Buonaparte, maga helyett, Berthiert nevezte ki Apr. 2-dikán, a' Tartalék-sereg' Fő-Vezérévé, 's ugyan az nap Berthier' helyébe Had-Ministerré, ama' nevezetes sorsú Ex-Direktort Carnotot.— Különös Seregſzakaſzt formálnak az ollyan Volontérok (önként vállalkozott Katonák) a' kik magok költségén kéſzítették hozzá magokat a' katonáskodáshoz, olly képzelödéssel, hogy tulajdonképpen a' Buonaparte záſzlója alatt fognak ők, tsak valami kevés ideig vitézkedni. Huſzár-módra vagynak fel-kéſzülve; fekete prémü mentéjek, kék magyar nadrágjok, 's veres tsizmájok vagyon.

Spanyol Orſzágtól is kívántak a' Fr. Consulok segíttséget, 25 ezer emberből állót: de ezen kívánságot nem tsak nem telyesítette Spanyol Orſzág; söt inkább nagyon panaſzolkodik azért is: hogy a' Breſzti Kikötőhelyben veſzteglő Ha-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

jósserege, minden nap negyven ezer líveribe kerül: mivel ſzük a' pénz Spanyol Orſzágban is, nem külömben mint Fr. Orſzágban.

A' Pári'si Bankírok, hét millió lívert tettek öſzſze a' múlt hónapban, hogy könnyíttsék azon summával Buonapartét, a' Státus' ſzükségeinek pótolásában: de egyſzersmind úgy nyilatkoztatták ki magokat; hogy már minden további erőltetést igen nagyon meg-érzenének. Buonaparte maga is jól tudta ezt kétség kivül előre is: azért, Mártz. 8-dikán, magà neve alatt írt az Amsterdámi Elöljárókhoz és tehetős Lakosokhoz: hogy Ő, e' folyó eſzt—ben végit akarja vetni a' hadnak: de hogy ezen czélt annál bizonyosabban el lehessen érni, pótolják az a' végre meg-kívántató költségeket ők is, tíz, vágy tizenkét millióval.

Argentière-ben, egy Suán-Vezért, ki a' maga eredeti neve Laroche-Taquelin helyett, Chaperon nevet vett fel, halálra akart ítélni egy katonai Törvényſzék Mártz. 11-dikén: de Chaperon, minekelőtte öſzſze-gyültek vólna a' Bírák; bé-suhant az azok' ſzámára rendelt ſzobába, 's ott a' Nézők' gyülekezetéből két esméretes Aſzſzony-ſzemélyeket karjára vévén, ſzerentsésen el tünt onnét. A' Strázsa, a' kinek vígyázni kellett vólna reá: meg-áresztálódott.

Az Ifjúság' nevelésére, különös figyelmetességjeket láttatnak fordítani a' mostani frantzia Igazgatók: és az e' réſzben tett határozásaikból, közlöttek is már a' Pári'si Tudósítá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

sok némellyeket, úgymint: Az egéſz Intézet, a' régi Athenaebéli Görögöktől kolt sönözött nevezettel Prytaneumnak hívattatik, melly, négy ſzakaſzokból fog állani, úgyan annyi külömböző helyeken tudniillik: egy Pári'sban; egy Fontainebleauban; egy Versaillesben; 's egy St. Germainben; a' nevelésben egy forma gond leſzſz, mind az elménck tudományok által való ki-kéſzítésére; mind az erkoltsöknek formálására; mindenik ſzakaſzſzában ezen Intézetnek, ſzáz nevendékek fognak tartatni a' Kórmányſzék' réſzéről, 's ezen négyſzáz nevendékeket az első Consul fogja ki-válaſztani, a' hartzban el esett Katonáknak, és a' hívatal folytatásban meg-hólt Tiſztviselőknek gyermekeik közzül; fizetésért is vevődnek fel más Ifjak mind a' négy nevelő-házba, olly külömbséggel, hogy Pári'sban, egy bé-adandó Ifjúért kell fizetni eſztendönként ezer lívert; a' más 3 helyeken pedig nyóltzſzáz lívert. — A' több rendeléseket is ſzándékozott a' Belső dolgokra ügyelő Minister mentől elébb közönségesekké tenni.

Kívánni lehet az emberi Nemzet' javára, hogy bártsak az ezután való nevelésből ki-hagyatna Buonaparte, két olly hibákat, mellyeknek veſzedelmes következései ki hatottak más Nemzetekre is, melly nagy hibák ellen, álmélkodásra méltó bátorsággal ki mert kelni maga egy frantzia Tudós Volney, még 1794- és 1795-dik eſzt—ben. Ez a' Volney, egy most a' Pári'si Tudós Társaságnak (az úgy nevezett National Institutnak) Tagjai közzül; Robespierre alatt hat hónapig fogva vólt ő Pári'sban; azután pedig ſzámkivetődött onnét; hanem a' Robespierri hatalmaskodásnak

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

vége felé viſzſza hívattatott Nizzából Pári'sba, az ott akkor fel-állított Normális Oskolabéli Tanítónak, melly Oskola' nyitásának tzélja a' vólt, hogy más Oskolákbéli Tanítói kéſzítödnének ottan az egéſz fr. Ifjúságnak. Tizennégyen vóltak mind öſzſze a' normális Tanítók, vagy Útmutatók, úgymint: Lagrange és Laplace, a' Mathesisben; Hauy, a' Terméſzet' tudománnyában (Physicában); Monge, a' Geometra descriptivában; Daubenton, (ki, nem régiben meg hólt) a' Terméſzeti Históriában; Berthollet, a' Chimiában; Thouin, a' Földmívelésben; Buache és Mentelle, a' Geographiában; Volney, a' Históriában; Bernardin-St.-Pierre, az Erköltsi tudományban; Sicard, a' Grammatikában; Garat, a' Logikában, Laharpe, a' Litteráturában. Ezen Útmutatók' tanítása abból állott, hogy bizonyos idö-ſzakaſzokban, az eleikbe adott tárgyakról értekezéseket tartottak, Orátzió formában, a' Halgatóik előtt. Nem sokáig állott fel azomban a' normális Oskola, úgy hogy Volney, tsak hat értekezéseket tarthatott. Azokban érdeklette Ő a' feljebb említett frantzia nevelésbéli két hibákat, mellyek közzül egygyik: a' sok-beſzédüségre való ſzoktatás, a' másik: a' vérengező indúlatokra való gyújtogatás.

Az elsö hibára nézve, illy oktatást adott: „Halgatásra kellene inkább tanítani az embereket, mint sok beſzédre. A' ki mindég beſzél, nem ér reá, hogy öſzſze-gyüjtse 's rendbe-ſzedje a' maga gondolatit; maga-gondolatlansággal van

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

egybe köttetve a' fetsegés, azért is viſzſzálkodást 's békételenséget ſzül; a' halgatás által kéſzül ellenben a' böltsesség, melly, barátja a' békességnek. Az (úgy nevezett) ékesen ſzólló Athenae-t zavarókból álló nép lakta; a' halgató Spárta (Lacedaemon) ellenben; tsendes, és a' hebehurgyálkodást kerülő emberek' társasága vólt. Pythágorás kétség kívül azért nyerte Görög Orſzágtól a' Bölts titulust: hogy virtusi rangrá emelte, 's úgy ajánlotta mint virtust, a' halgatást.

A' másik hibát nem tsak egy helyen kárhoztatja Volney, említett értekezéseiben. A' többek között így tanátsol, 's okoskodik. „Nem hevíteni kellene a' külömben is hamar el-ragadtatni ſzokott Ifjúságban a' tüzes indúlatokat, hanem inkább mérsékelni; nem kellene a' bátorságot 's hadi virtusokat feljebb magaſztalni, mint sem a' mennyiben a' magunk igazságos meg-tartásának 's a' védelemnek eſzközei azok. Veſzedelmes tudomány az ollyan, melly a' buzgó hazafiságot, minden más Nemzeteknek fene-vadságú gyűlölésében helyhezteti; mint ha éppen nem a' farkasok 's tigrisek különös virtusa vólna az, hogy egyedül a' magok fajját ſzeressék; mintha az emberi Nemzetnek közönséges társaságában, nem azt az igazságot és virtusokat kellene gyakorlani a' népeknek költsönösen, mint a' magános Személlyeknek egymás eránt; mint ha egy rabló nép, nem az vólna éppen az emberi nagy társaságban, a' mi, egy ollyatén háborgató magános gonoſz ember a' kissebb tár-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

saságban; a' ki meg-fosztja szomszédját saját vagyonjától, mivelhogy ő erössebb annál. — Ha a' most élő már ember korú Frantziák, kik szelíd nevelést vettek, 's a' kiknek kis-dedkori gyermeki játékaik nem egyébből állottak, holmi báboknál (bubáknál), és kártyákból öszsze-rakott kápolnátskáknál, olly vérengezőkké változtak által, kevés idő alatt: ugyan mi leszsz majd azokból az Ifjakból, a' kik, ragadozások és öldöklések között nevekedtek fel, és a' kik, a' mi általunk fel talált iszonyúságoknak majmozásából gyermeki játékot tsinálnak magoknak." — 1795-dik esztendőben, a' midőn ezeket mondotta Volney, nem hozott fel példát, állításának meg-bizonyítására, de hogy újjabban nyomtattatta ki Értekezéseit, következendő értelmű jegyzést tett ezen alkalmatossággal alája említett állításának: „A' midőn, úgymond, írtam vala én ezt, a' 3-dik esztendőnk Ventoséjában (1795-dik esztendő Februáriussában 's Mártziussában) Nizzától fogva kereszttül útaztam a' frantzia földön: és igen gyakran láttam, hogy a' gyermekek, mejmozván a' mi Revolutziónális törvényszékinket, matskákat aggattak fel az útszai lámpások tartó-vasaira; 's a' szárnyas állatokat giljotínozták.

A' Prytaneum nevezet' alkalmatosságával, nem helytelenül esett vólna itt azon nyomos észre-vételeknek említése is, mellyekkel érdeklette Volney, a' regi Görögök' 's Rómaiak' majmozásába mód nékül lett el merüléseket a' Páris'iaknak: de mivel más nevezetes tárgyakról is kell szólla-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

nunk: kénteleníttettünk mostanról, máſzſzorra halaſztani el azoknak közlését.

Garnerin, ki máſr a' levegő-égi hajókázásairól esméretes, ollyatén új találmánnyát hirleli mostanság: hogy ő, egy egéſz sereget egyſzerre még tud világosítani arra az esetre, ha éjjel kellene masírozni a' Seregnek, vagy setétben történne annak az ellenségtől való meg-támadtatása. Dijonnál, az első Consul előtt próbát akar tenni Garnerin az új machinájával, mellyet Márs' fáklyájának nevez.

A' Madame 's Monsieur nevezeteknek a' Tu helyébe újra lett fel-vétettetése után: változni kezdett már a' levelezésbéli végső jókívánás is. T. i. a' Salut et fraternité (Köſzöntés és Atyaſiság) helyett, most ez van módiban: Je Vous salue (En köſzöntöm Kegyelmedet, vagy az Urat.)

A' Páris'si Tudós Társaságnak, maga mostanság Buonaparte az Előlülője, ki is Apr. 5-dikén, közönséges ülést ſzándékozott tartatni a' Társasággal.

A' Decadi-kon (tizedik napokon), kivül Páris'son ſzokott Buonaparte rendſzerént ebédelni Malmaison nevezetű jóſzágában, a' hová Mártz. 31-dikén ki hívta a' két Kollégáit is, sok más Vendégekkel egyetemben.

Elegyes Tudósítások.

Már a' Londoni Udvari Újság is írta Mártz. 24-dikén: hogy Admirális Lord Keith, megküldötte az Admirálitásnak, a' Törökök, 's az

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436

Egyiptomi frantzia Sereg között tökélletességre ment alkuról való híradást.

A' Conde Hertzeg' vezérlése alatt lévő frantzia Kiköltözttek' seregét, úgy vette által Anglia, az Orosz Udvar' szolgálatjából nyóltz esztendőre; hogy még azontúl 3 esztendőkig fogja néki ki-jártatni a' meg-határozott zsóldot. A' melly zászlót Pál Császár adott vólt ezen Korpusnak: viszsza kívánta tőle: minthogy azt középben az Orosz sas tzímerezte; de a' formaruhákat, lovakat, ágyúkat, más hadi szükséges készületekkel egyetemben, meg-hagyta nála.

Washington testamentomát; közlötték az Amérikai Újságok, melynek kezdő szavai ezek: Isten nevében Amen! Én Washington György; Mount Vernon-ból való; Polgárja az egyesült Státusoknak, és ennekelőtte Prezidense, 's a' t. A' rab-szolgái iránt olly rendelést tett Washington a' maga Testamentomában, hogy azok, szabadon botsátódjanak a' Felesége' halála után: és az öregeket 's erőteleneket közzülök, hóltig tisztességet kötelesek lesznek el tartani az örökösök; nem külömben az árvákat szorgalmatosan taníttatni írásra, számvetésre, és valamelly kézi-mesterségre.

Északi-Amérikából, Sitgreaves nevű Biztos érkezett Londonba mostanság, az Angliai Udvar és az Amérikai Kórmányszék között még fenn forgó némelly nehézségeknek el igazítása végett.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.436